

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

37 Quid & quotuplex sit pensio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

permutare, sed donare gratis, seu resignare in fauorem; quam resignationem Episcopus noluisse admittere. vnde videtur collatio facta per errorem, ac proinde irrita.

Dices forte, non esse irritam, quia Episcopus confert absolute volente parte, cuius est beneficium: vnde hic nulli fit iniuria. Nec refert quod Episcopus conferat per errorem, quia hic error est extrinsecus, versatur enim circa causam collationis: putat enim se conferre causam permutationis, cum non sit mutatio.

Nihilominus haec sententia mihi non probatur. Primò, Quia ianuam multis fraudibus aperit. Secundò, Quia facta permutatio non est permutatio, & consequenter nullam vim habet. vnde Ludou. Gomez. q. 19. in reg. Cancellar. de infirmis, dicit, permutationem cum beneficio, quod vocant de *pernica*, id est, cum beneficio ficto, non valere. Tertiò, Quia collatio in hac permutatione est per errorem & fraudem extorta. Nec refert quod error sit circa aliquid extrinsecum: nam etiam talis error, quando est causa contractus vel alicuius dispositionis, reddit illum irritam, vel certe in irritum reuocabilem, vt dictum est cap. 17. dub. 5.

DVBITATIO XXXVII.

Quid & quotuplex sit pensio.

²⁰¹ Pensio hoc loco est *ius non-perpetuum percipiendi fructus ex alieno beneficio*. Dico *Non-perpetuum*, vt excludatur Beneficium: hoc enim ita institutum est, vt non solum ad vitam vnus vel duorum duret, sicuti pensio, sed vt sit perpetuum. Dico, *Ex alieno*; quia nemo ex suo beneficio dicitur habere pensionem, cum eius habeat proprietatem & fructus omnes; sicut nemo dicitur habere vsumfructum in suis bonis, sed solum in alienis; est enim pensio similis vsumfructui à proprietate separato.

²⁰² Pensio est triplex, temporalis, spiritalis, media. *Temporalis* dicitur, quae datur propter aliquod ministerium temporale praestitum vel praestandum; vt ea, quae datur viro illustri vel Principi vt Ecclesiam defendat; quae aëonomo, vel alteri negotia Ecclesiae agentem item quae datur ob bonam operam Ecclesiae nauatam, vel ob spem nauandae.

Spiritalis est, quae fundatur in titulo merè spiritali, vt ea quae datur concionatori, vel adiutori Episcopi aut Parochi.

Media est, quae fundatur in solo statu spiritali, non tamen in officio spiritali praestando; vt ea quae datur Clerico pauperi, vel Parocho seni, vt se sustentent; & quae datur causà resignationis vel litis componendae, haec duae postremae vocantur clericales, seu Ecclesiasticae pensiones, quia solis Ecclesiasticis dantur; prima verò laica, quia laicis.

DVBITATIO XXXVIII.

Quanam requirantur vt pensio Ecclesiastica possit obtineri.

²⁰³ Primò requiritur vt obtinens sit capax. vt autem sit capax, necesse est Primò, vt sit Clericus, ac proinde vt habeat primam tonsuram, vt

docet Gigas q. 22. quod intellige, si pensio referretur alicui tamquam Clerico: quia etsi ius expressum hac de re non sit, tamen ita seruat stylus Curiae Romanae, qui pro lege seruat, vt dicunt DD. Aetas autem ea sufficit, quae ad tonsuram, vt docet Gigas quaest. 13. Neque Concilium Tridentinum quidquam hac in re mutauit: etsi credam magis secundum mentem Concilij esse vt ad sit aetas necessaria beneficiis. Secundò, vt non sit illegitimus: hic enim sine dispensatione non est capax pensionum, vt nec beneficiorum; vt probat Gigas q. 16. neque Episcopus cum eo dispensare potest, nisi ad pensiones, quas ipse potest seruare. Tertiò, vt non sit excommunicatus; hic enim sicut aliorum priuilegiorum impetrandorum est incapax, ita etiam pensionum. Vnde is, cui pensio referatur, solet in litteris absolui ad cautelam, sicut in litteris prouisionis beneficiariae. Idem videtur dicendum de irregularitate; ita Nauarr. Consil. 35. de Homicidio. Emmanuel tamen Sa v. Homicidium n. 21. dicit, homicidam voluntarium, qui tamen maximè est irregularis, non esse incapacem pensionis. itaq; declaratum à Congregatione Concilij, neque id in editione Romana est correctum, vnde haec sententia est valde probabilis.

Secundò, Requiritur vt subsit *iusta causa*: qui enim sine iusta causa pensiones obtinent, non sunt tuti in conscientia, etiam si Pontifex cum eis dispensauerit; vt docet Toletus l. 5. c. 73. ex communi sententia Theologorum. Sicut qui accipit pecuniam ab aëonomo, quem scit malè dispensare res domini sui, non potest retinere; praesertim si nullum officium pro ea praestiterit. haec autem causa debet cedere in vilitatem Ecclesiae; vt propter aliquod ministerium temporale vel spirituale Ecclesiae exhibitum vel exhibendum, vel ad pauperem Clericum alendum, vel ad litem beneficiariam componendam, vel ad permutationem beneficiorum inaequalium faciendam.

Tertiò, Requiritur *potestas* in constituto seu seruante. haec autem est in Summo Pontifice, ad quem plenaria dispositio beneficiorum noscitur pertinere; vt habetur cap. 2. de praebendis, in 6. & Clement. 1. in fine, Vt lite pendente.

Sed dubium est, Vtrum Episcopus possit pensionem constituere?

Quidam docent, posse, si causa iusta subsit. Ita Gigas q. 6. qui pro hac sententia citat Oldradum, Felinum, Antonium de Butrio, Innocent. Imolam, Petrum Ancharanum, Decium & Cacchialupum. *Causa iusta* censetur, Primò, Si assignetur seni Parocho, non valenti amplius seruire, vt alatur. Secundò, Si causà transactionis in lite; vt patet cap. Nisi essent. 21. de praebendis, & cap. Audiui-mus. 3. de collusione detegenda. Tertiò, Si causà permutationis, ob inaequalitatem fructuum, cap. Ad quaestiones. 6. de rerum permutatione. vbi satis aperte id videtur concedi. ita docet Nauarr. Consil. 22. de Simonia n. 4. cum Anch. & Felino. Causà verò simplicis resignationis, Doctores Episcopo id non concedunt; nisi resignans esset senex, & ad praestandum officium ineptus, vel nisi alia rationalis causa interueniret. In his casibus non potest eam constituere, nisi ad vitam eius cui assignatur, vt docet Gigas ex Oldrado & Ancharano. Verum quidam dicunt, pensionum constitutionem per stylum Curiae referuari Summo Pontifici. Vnde Ordinarij non poterunt, nisi quatenus id eis priuilegio

Aetas.

Legitimus.

Non inno-
datus cen-
sura.

204

2. Causa
iusta.

3. Potestas.

An Episco-
pus pensio-
nem reser-
uet.

205

206